

MỘT SỐ VẤN ĐỀ CẦN THỐNG NHẤT KHI BIÊN SOẠN BÀI GIẢNG CHO HỆ ĐÀO TẠO TỪ XA

LÂM QUANG TRỰC*

Dù ở cấp độ kỹ thuật nào của đào tạo từ xa (ĐTTX) thì tài liệu in ấn vẫn giữ vai trò quan trọng nhất trong các loại học liệu. Tài liệu in ấn bao gồm giáo trình, bài giảng (đề cương hoặc chi tiết), hướng dẫn dạy học, tài liệu tham khảo. Trong khi chưa có điều kiện biên soạn giáo trình, theo tôi - có thể biên soạn bài giảng chi tiết kết hợp hướng dẫn dạy học, gọi chung là bài giảng đào tạo từ xa (BGĐTTX). Loại tài liệu này có thể dùng cho nhiều hệ đào tạo trong nhà trường.

Mục đích biên soạn BGĐTTX trước hết để nâng cao chất lượng ĐTTX vì còn thiếu nhiều học liệu, thực hiện đúng đặc trưng của ĐTTX là tự học qua các phương tiện nghe - nhìn, trong đó tài liệu in ấn giữ vai trò quan trọng nhất.

Khi biên soạn BGĐTTX theo tôi cần đạt các yêu cầu sau đây:

- Là tài liệu cơ bản, chủ yếu cho sinh viên tự học. Do đó cần cung cấp đầy đủ kiến thức cơ bản của môn học, có hệ thống câu hỏi, bài tập, đáp án, để sinh viên có thể tự kiểm tra đánh giá kết quả học tập của mình khi tự học.

- BGĐTTX khi biên soạn cần đầy đủ nội dung, nhất quán trong từng bài, ngắn gọn, dễ hiểu, dễ

vận dụng.

- Có một cấu trúc thống nhất cho các môn học của chương trình đào tạo (số lượng bài, các phần của một bài, số trang, fon chữ.v.v...)

- Về cấu trúc chung của BGĐTTX theo chúng tôi có các phần:

- Lời nói đầu.

- Giới thiệu môn học: Phần này giới thiệu vị trí môn học trong chương trình đào tạo, nội dung khái quát môn học, phương pháp học tập, nghiên cứu, những yêu cầu cơ bản đối với người học.

- Các bài học: Một môn học có thể có 10 bài học. Trong mỗi bài học phải xác định được dung lượng kiến thức (hoặc khối lượng kiến thức cơ bản cần cung cấp cho sinh viên) mà do đặc điểm từng môn học theo mục tiêu, yêu cầu của chương trình qui định.

Theo tôi, cứ mỗi đơn vị học trình cần có 50 đơn vị kiến thức tương ứng với 50 câu hỏi, bài tập mà sinh viên cần phải trả lời khi đọc để nắm vững kiến thức.

Kiến thức cần cung cấp cho sinh viên bao gồm:

* **Hệ thống tri thức:**

- Những sự kiện khoa học, những tri thức phản ánh những đối tượng, sự vật, hiện tượng, quá

trình hoạt động đang diễn ra trong thực tiễn cuộc sống.

- Những lý thuyết, học thuyết khoa học, những khái niệm, phạm trù, quy luật, quy tắc.

- Những tri thức thực hành bao gồm những tri thức về cách thức hành động, cơ sở lý luận của việc hình thành hệ thống kỹ năng, kỹ xảo tương ứng.

- Những tri thức về phương pháp nhận thức khoa học nói chung, phương pháp học tập, phương pháp nghiên cứu khoa học nói riêng...

- Những kinh nghiệm hoạt động sáng tạo.

- Những tri thức đánh giá: đó là những hiểu biết có liên quan tới khả năng nhận xét, phân tích, phê phán, đánh giá những quan điểm, những lý thuyết, những học thuyết...

* **Hệ thống kỹ năng, kỹ xảo:**

Kỹ năng là khả năng thực hiện có kết quả một hành động nhất định trên cơ sở tri thức có được. Vì vậy có thể nói kỹ năng là tri thức trong hành động.

Kỹ xảo là khả năng thực hiện một cách tự động hóa một thao tác hay một công việc nhất định, nó thể hiện sự thành thạo trong hành động của con người.

Kỹ năng, kỹ xảo được lặp đi lặp lại nhiều lần trở thành tự động hóa.

Về hình thức trình bày có thể theo các phần: bài, phần (I, II, III...) với các tiểu mục I.1, I.2, I.3... Cách phân chia này để sinh viên dễ theo dõi các ý trong bài giảng và khi cần có thể làm đáp án cho các câu hỏi, bài tập.

Hết phần nội dung ở cuối các bài có hệ thống câu hỏi, bài tập.

(Xem tiếp trang 33)

(*) Phó Ban cơ bản Đại học Mở - Bán công TP. Hồ Chí Minh.